

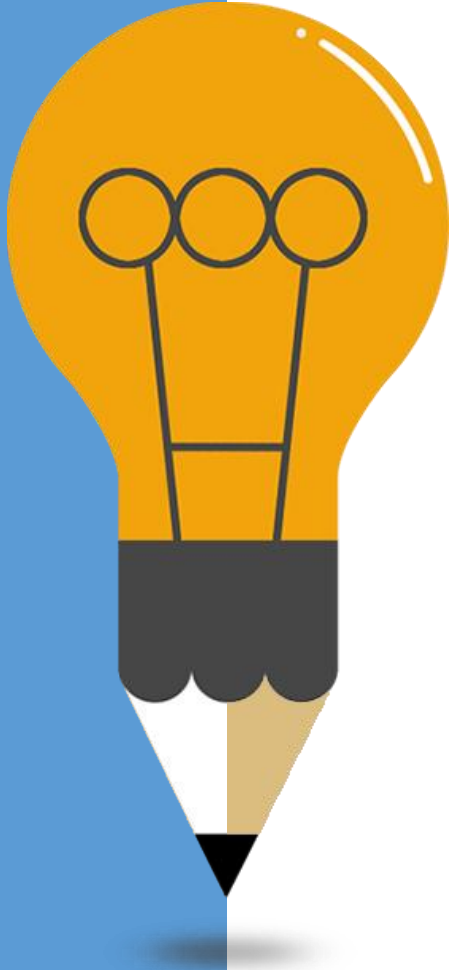
แผนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ปี 2564

นำเสนอโดย ทพญ.ปิยะดา ประเสริฐสม ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข

การประชุมเชิงปฏิบัติการบูรณาการแผนงานทันตสาธารณสุขภาพรวม ปี 2564 26-27 ตุลาคม 2563 โรงแรมเอบีน่า เฮ้าส์ กทม.

ประเด็นนำเสนอ

01

ผลการดำเนินงาน 2563

02

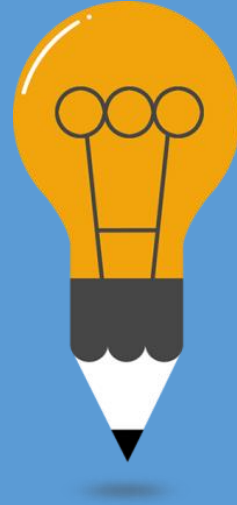
Problem Tree Analysis

03

GAP Analysis

04

แนวทางการดำเนินงาน 2564 โดยใช้ **OKR**

ผลการดำเนินงาน 2563

Oral Health Outcome 2563

วัยทำงาน 35-40 ปี
ไม่มีโรคปริทันต์

60 ปี ฟันแท้ 20 ซี่หรือ 4 คู่สบ

43.16%

(เป้า 43)
ที่มา: HDC

67.85%

(เป้า 65)
ที่มา: HDC

12 ปี Carie Free

Coverage 49%
เป้า 50

70.9%

(เป้า 70)
ที่มา: HDC

3 ปี Carie Free

Coverage 38.47%
เป้า 50

73.05%

(เป้า 70)
ที่มา: HDC

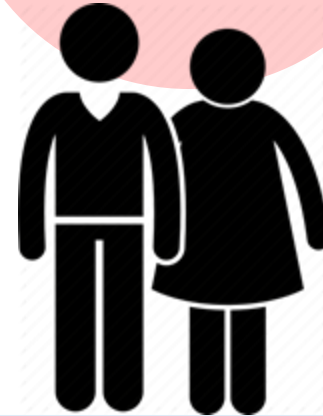
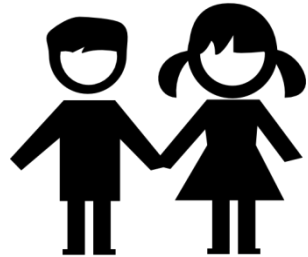
Overall Goal ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากดี

คุณภาพ
ชีวิต

เพิ่มเด็กฟันดี
ฉลาดรอบรู้

ลดปริทันต์วัยทำงาน
เพิ่มพฤติกรรมพึงประสงค์
เพิ่มการเข้าถึงบริการ

เก็บรักษา
ฟันถาวร

- เด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ 73
- ผู้ตั้งครมภ์ได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 70
- เด็กได้รับบริการทันตกรรม ร้อยละ 67.43
- สพด. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

- เด็กอายุ 12ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ 70.9
- เด็กวัยเรียนได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 55
- พฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่พึงประสงค์ ร้อยละ 42
- โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากที่ดี ร้อยละ 75

- วัยทำงานอายุ 30-44 ปี มีโรคปริทันต์อักเสบ ร้อยละ 43.16 (HDC)
- วัยทำงาน แปรงฟันก่อนนอน นานอย่างน้อย 2 นาที ร้อยละ 63.15 (H4U)
- เข้ารับบริการทางทันตกรรมในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 51.57 (H4U)

- ผู้สูงอายุ มีฟันใช้งานไม่น้อยกว่า 20 ซี่ หรือ 4 คู่สบฟันหลัง → ร้อยละ 67.85 (เป้าหมาย ร้อยละ 65)
- ตรวจและส่งเสริมป้องกัน 2,397,685 คน
- ชมรมผู้สูงอายุด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 6,684 ชมรม
- เข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางสื่อสารออนไลน์ 5,393 คน

ผลงานสำคัญ 2563

เพิ่มความรอบรู้ด้านทันตสุขภาพ

1. พัฒนาสื่อความรู้ในกลุ่มวัยต่าง ๆ
2. พัฒนาช่องทางสื่อสาร เช่น

Facebook Page

5,312
คนที่ถูกใจ (ทั้งหมด)

5,530
ผู้ติดตามทั้งหมด

3. จัดทำ **Infographic** ด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก เผยแพร่ผ่าน FB page Line website
4. การให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญของสำนัก เช่น FB Live สัมภาษณ์ทางรายการโทรทัศน์ วิทยุ
5. ผลิตสื่อฝึกทักษะผู้ปกครองเด็กพิเศษ/สื่ออักษรเบรลล์

พัฒนาความร่วมมือเครือข่ายและ setting สำคัญ

1. ศพด.: จัดทำแนวทางการจัดกิจกรรม/การดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพช่องปากในสถานการณ์ Covid-19
2. โรงเรียน: พัฒนาระบบงานอนามัยโรงเรียนที่ส่งเสริม ความรอบรู้และทักษะสุขภาพพื้นฐานของเด็กวัยเรียน
3. ชมรมผู้สูงอายุ: มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก 6,684 ชมรม

ร่างแผนงานสุขภาพช่องปากประเทศไทย ระยะ 20 ปี

เพิ่มการเข้าถึงบริการส่งเสริมป้องกัน สุขภาพช่องปาก

ผ่านนโยบาย **Fee Schedule** งานสร้างเสริม และ ป้องกันโรคในช่องปาก ที่มุ่งเน้นการเข้าถึงบริการบางกลุ่ม วัยเป็นการจำเพาะ (เห็นกลุ่มผู้ตั้งครรรภ์ ปฐมวัย และวัยเรียน)

ลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยป้องกันด้าน สิ่งแวดล้อมสุขภาพช่องปาก

- เฝ้าระวัง Fluoride ในน้ำดื่ม
- เฝ้าระวังคุณภาพผลิตภัณฑ์ดูแลช่องปาก เช่น แปรงสีฟัน
- ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่มิใช่ภาษีเพื่อ การบริโภคน้ำตาล ที่เหมาะสมสำหรับคนไทย

Overall Goal

ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพช่องปากที่ดีอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากดี

2564

OKR สำหรับ ทิศทางสาธารณสุข V.2

1 ก.ย. 63

Objective

KR

Key Result

A

Activity

O1 ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสภาวะสุขภาพช่องปากที่ดี

KR1.1 เด็กอายุ 3 ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ 73 และได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากร้อยละ 50 **Baseline=73.05/38.47**

- 1.1.1 ขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์และนโยบาย Fee Schedule
- 1.1.2 สร้างความรอบรู้/นวัตกรรม การดูแลส่งเสริมสุขภาพช่องปากสตรีและเด็กปฐมวัย
- 1.1.3 พัฒนาค้นแบบสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

KR1.2 เด็กอายุ 12ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ 71 และได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากร้อยละ 55 **Baseline=70.9/49**

- 1.2.1 สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียนวัยรุ่น
- 1.2.2 เพิ่มการเข้าถึงบริการ PP Package ด้านสุขภาพช่องปาก

KR1.3 วัยทำงานอายุ 30-44ปี ปราศจากโรคปริทันต์ ร้อยละ 60 **Baseline=43.16**

- 1.3.1 พัฒนาระบบเฝ้าระวังการดูแลสุขภาพช่องปาก
- 1.3.2 สร้างความรอบรู้และพัฒนานวัตกรรมการดูแลสุขภาพช่องปาก
- 1.3.3 พัฒนาช่องทางการเข้าถึงบริการทางทันตกรรม

KR1.4 ผู้สูงอายุมีสุขภาพช่องปากดีมีฟันใช้งานเหมาะสม ร้อยละ 70 **Baseline=67.8**

- 1.4.1 ส่งเสริม สนับสนุน การดูแลตนเองผ่านกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ และสร้างความเข้มแข็งเครือข่าย
- 1.4.2 ส่งเสริม สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลเพื่อการดูแลตัวเองผ่าน digital platform
- 1.4.3 ส่งเสริม สนับสนุนการเข้าถึงบริการเพื่อการเก็บรักษาฟัน

O2 ประชาชนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพช่องปากดี

KR2.1 มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านทันตสุขภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง

- 2.1.1 ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านทันตสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยง กลุ่มครองผู้บริโภคด้านทันตสุขภาพ (ผลิตภัณฑ์)
- 2.1.2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อการบริโภคน้ำตาล ที่เหมาะสมสำหรับคนไทย

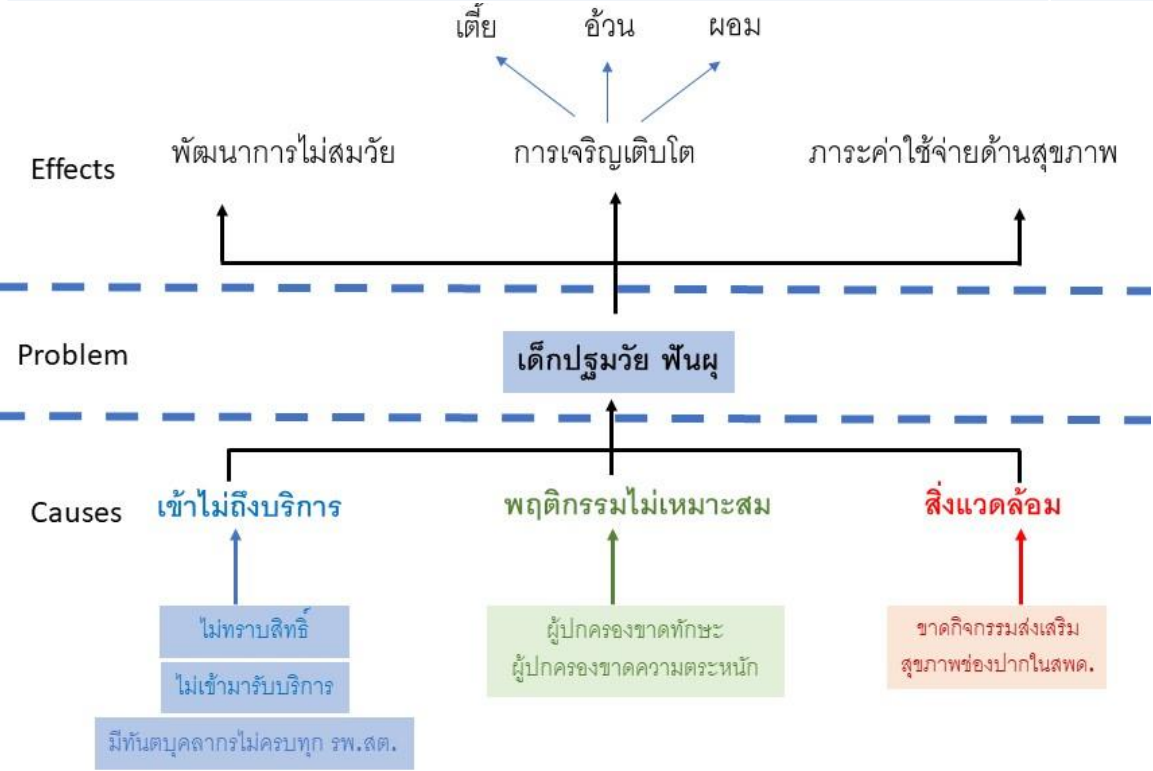
O3 กลุ่มเฉพาะ/กลุ่มพิเศษมีสุขภาพช่องปากดี

KR3.1 เด็กกลุ่มเฉพาะ/พิเศษได้รับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากตามสิทธิประโยชน์ ร้อยละ 40 **Baseline=39**

- 3.1.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรปฐมภูมิในการบริการส่งเสริมและป้องกันโรคในช่องปาก
- 3.1.2 เสริมสร้างความรู้ผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กกลุ่มเฉพาะ/พิเศษ
- 3.1.3 ผลិតสื่อดูแลส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กกลุ่มเฉพาะ/พิเศษ

แนวทางการดำเนินงาน กลุ่มแม่และเด็ก ปี 2564

KR1.1 : หญิงตั้งครรภ์ได้รับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 70	KR1.2: เด็ก 0-2 ปีได้รับการส่งเสริมสุขภาพช่องปากใน WCC ร้อยละ 60	KR1.3: สพด.มีการจัดบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก
Activity - ขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากหญิงตั้งครรภ์และนโยบาย Fee Schedule - นิเทศติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบาย Fee Schedule - สนับสนุนสื่อเพิ่มความรอบรู้สำหรับบุคลากรสาธารณสุขและผู้รับบริการ - พัฒนา CPG การให้บริการทันตกรรมในหญิงตั้งครรภ์ - ประเมินประสิทธิภาพสื่อ	Activity - พัฒนาสื่อฝึกทักษะผู้ปกครองในการแปรงฟันเด็ก (ต่อจากปี63) - เพิ่มอัตราการครอบคลุมบริการตรวจสุขภาพช่องปากและฟลูออไรด์เฉพาะที่	Activity - สร้างกระแสการแปรงฟัน 2 นาทีเพื่อสร้างสุขนิสัย - พัฒนาค้นแบบและกลไกขยายผลกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากที่มีประสิทธิภาพ (อย่างน้อยเขตละ 1 พื้นที่)

Problem Tree Analysis

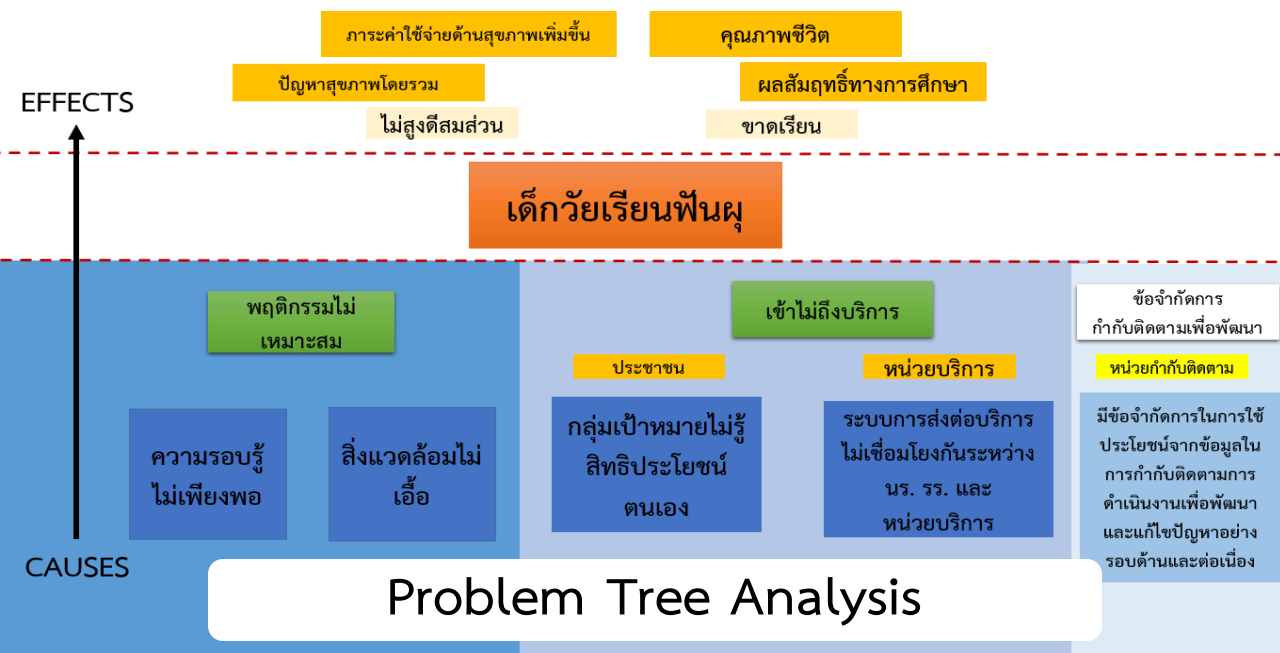
GAP analysis

- อัตราการครอบคลุมบริการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของหญิงตั้งครรภ์ต่ำ (ร้อยละ 23.3)
- ผู้ปกครองยังไม่สามารถแปรงฟันให้เด็กปฐมวัยได้สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ (ผู้ปกครองได้รับการฝึก ร้อยละ 57.4)
- การครอบคลุมการจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันใน สพด.ยังน้อย

*ข้อมูลจาก HDC 31 ก.ค.63

แนวทางการดำเนินงาน กลุ่มแม่และเด็ก ปี 2564

Objective: วัตถุประสงค์	Key Result: ผลลัพธ์หลัก	Target: เป้าหมาย	Key activities: กิจกรรมหลัก
เด็กวัยเรียนวัยรุ่นปราศจากฟันผุ	- สร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียนวัยรุ่น - มีพฤติกรรมสุขภาพช่องปากที่พึงประสงค์ ร้อยละ 42	เด็กวัยเรียนวัยรุ่น	1.ประเมินสื่อ สร้างกระแสการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันในโรงเรียน และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงสื่อเรื่องสุขภาพช่องปาก 2.ขับเคลื่อนและพัฒนาระบบงานอนามัยโรงเรียนที่ส่งเสริมความรู้และทักษะสุขภาพพื้นฐานของเด็กวัยเรียน
เด็กวัยเรียนวัยรุ่นได้รับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	- เด็กวัยเรียน 6-12 ปี เข้าถึงบริการ ร้อยละ 60 - เด็กวัยเรียน 4-12 ปี ได้รับการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ ร้อยละ 65 - เด็กวัยเรียน 6-12 ปี ได้รับการเคลือบหลุมร่องฟัน ร้อยละ 55	เด็กวัยเรียนวัยรุ่นในสถานศึกษา	1.ขับเคลื่อนนโยบาย Fee schedule โดยการนิเทศติดตามการดำเนินงานการเข้าถึงบริการสร้างเสริมและป้องกันโรคในช่องปากเด็กวัยเรียน 4-12 ปี 2.พัฒนาชุดการบริการสร้างเสริมสุขภาพช่องปากและป้องกันโรคในช่องปากเด็กวัยเรียน 4-12 ปีที่มีประสิทธิภาพ

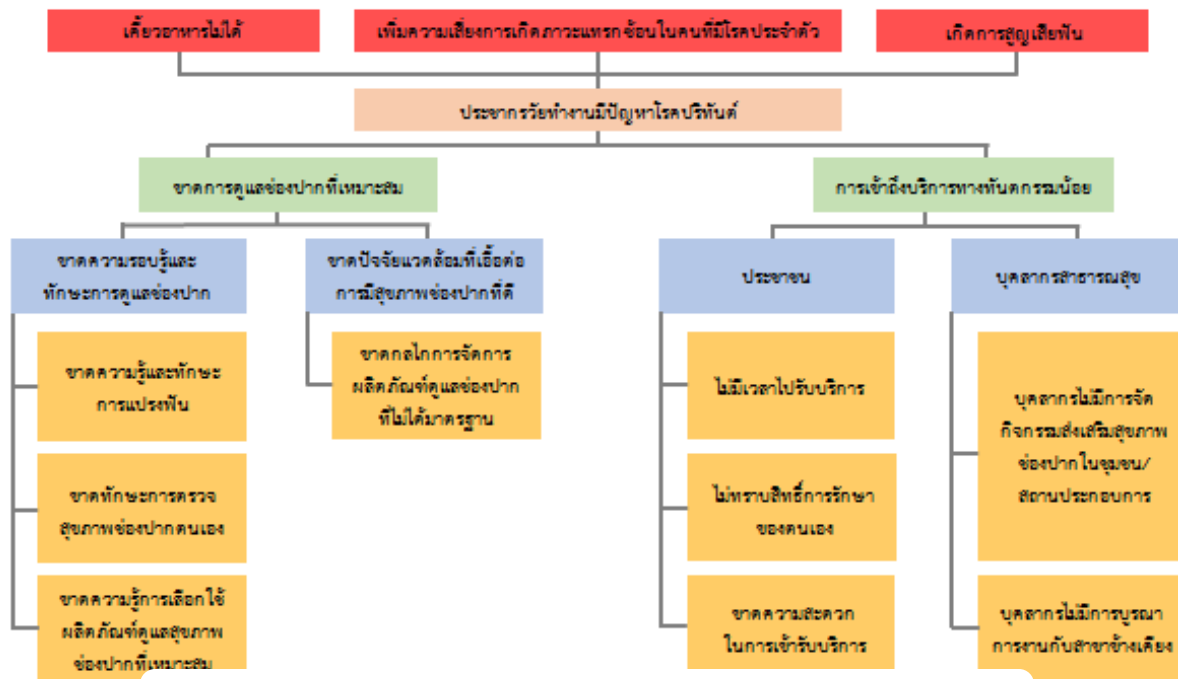
GAP analysis

1. กิจกรรมอนามัยโรงเรียนยังไม่เกิดประสิทธิผล เด็กยังไม่แปรงฟันได้ไม่สะอาดเพียงพอ
2. เด็กยังไม่เข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเพียงร้อยละ 53.3

*ข้อมูลจาก HDC 31 ก.ค.63

แนวทางการดำเนินงาน กลุ่มวัยทำงาน ปี 2564

Objective : วัตถุประสงค์	Key results : ผลลัพธ์หลัก	Target : เป้าหมาย	Key activities : กิจกรรมหลัก
ประชากรวัยทำงานสามารถดูแลสุขภาพช่องปากตนเองได้อย่างเหมาะสม	ประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี มีการแปรงฟันก่อนนอนน้อย 2 นาที ร้อยละ 65	ประชาชนกลุ่มวัยทำงาน 15-59 ปี	พัฒนาความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากผ่านเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างการดูแลสุขภาพช่องปากด้วยตนเอง พัฒนางานเฝ้าระวังคุณภาพผลิตภัณฑ์การดูแลช่องปาก
ประชากรวัยทำงานเข้าถึงบริการทางทันตกรรมเพิ่มมากขึ้น	ประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี เข้ารับบริการทางทันตกรรมในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 55	หน่วยบริการ/ประชาชนกลุ่มวัยทำงาน	พัฒนาระบบบริการทันตกรรมทางไกล พัฒนาการจัดบริการส่งเสริมป้องกันโรคในช่องปากเชิงรุก

Problem Tree Analysis

GAP analysis

1. ขาดการดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม (มีการแปรงฟันก่อนนอนน้อย 2 นาที เพียงร้อยละ 63.15*)
2. เข้าถึงบริการทางทันตกรรมน้อย (เข้ารับบริการทางทันตกรรมในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 51.57*)

*ข้อมูลจาก H4U ปี 2563

แนวทางการดำเนินงาน กลุ่มสูงอายุ ปี 2564

Objective : วัตถุประสงค์	Key results : ผลลัพธ์หลัก	Key action : กิจกรรมหลัก
ผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพช่องปากได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม	ผู้สูงอายุเข้าถึงสื่อความรู้/กิจกรรมเพื่อการดูแลตนเอง 2,000,000 คน (ทั้งผ่านชมรมและ online)	<ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนกิจกรรมการดูแลตนเองผ่านชมรม 8,000 ชมรม พัฒนาช่องทางการสื่อสารผ่านช่องทาง Online พัฒนาการดูแลผ่าน อสม. (กลุ่มเสียงและกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง)
ผู้สูงอายุทุกกลุ่ม เข้าถึงบริการเพิ่มขึ้น	ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการ 500,000 คน ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การสูญเสียฟัน ฟันผุ/ รากฟันผุ มะเร็งช่องปาก ภาวะน้ำลายแห้ง	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาการจัดบริการส่งเสริมป้องกันเชิงรุก ค้นหาความต้องการ/ประเมินความเสี่ยง เพื่อรับบริการที่เหมาะสม/ เข้าถึงนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ พัฒนาการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการคุณภาพ
มีข้อมูลเชิงระบบ	มีข้อมูลเชิงพฤติกรรม	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาการประเมินพฤติกรรมโดยภาคประชาชน (พัฒนาแบบประเมิน+ วิธีการเก็บข้อมูล) พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุ

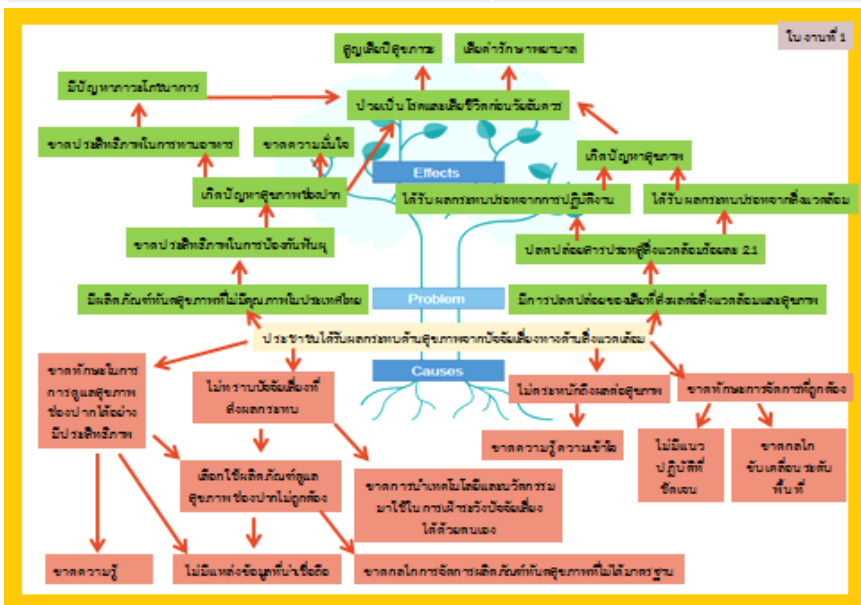
Problem Tree Analysis

GAP analysis

- จากการสำรวจ HL ของคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ HL ไม่เพียงพอคือ อายุ 60 ปีขึ้นไป อ่านไม่ได้ เขียนไม่คล่อง ไม่ได้เรียนหนังสือ ไม่มีบทบาทในชุมชน จึงควรส่งเสริมการสื่อสารความรู้ให้ ผส.ทั้งผ่านชมรมผส.และสื่อสารออนไลน์
- ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่เข้าถึงบริการได้ยาก จึงควรเห็นการจัดบริการส่งเสริมป้องกันเชิงรุก

แนวทางการดำเนินงาน กลุ่มสิ่งแวดล้อมด้านทันตสุขภาพ ปี 2564

Objective : วัตถุประสงค์	Key results : ผลลัพธ์หลัก	Target : เป้าหมาย	Key activities : กิจกรรมหลัก
1. ประชาชนมีความรอบรู้ในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ จากฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ และการสื่อสารความเสี่ยง	มีระบบฐานข้อมูลกลางของผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพและนวัตกรรมในการเฝ้าระวังปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำ	ฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพจำนวน 1 ฐานข้อมูลนวัตกรรมในการเฝ้าระวังปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำจำนวน 1 นวัตกรรม	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาความรอบรู้ด้านการดูแลสุขภาพช่องปากและการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลักดันให้เกิดกลไกการจัดการผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน พัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรและประชาชนในการแก้ไขปัญหาปัจจัยเสี่ยงทันตสุขภาพ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ (
2. คลินิกทันตกรรมมีการใช้วัสดุทางเลือกทดแทนอะมัลกัมและการจัดการขยะอะมัลกัมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อลดการปลดปล่อยปรอทในสิ่งแวดล้อม	โรงพยาบาลน่านรองรับการใช้งานอะมัลกัมได้อย่างปลอดภัยและจัดการของเสียอะมัลกัมในคลินิกทันตกรรมได้ตามแนวทางของสำนักทันตสาธารณสุข ร้อยละ 70	โรงพยาบาลใน สธ.	<ol style="list-style-type: none"> พัฒนาความรอบรู้ด้านผลกระทบจากสารปรอททางการแพทย์ พัฒนาแนวปฏิบัติสำหรับ คลินิกทันตกรรมในการลดปัจจัยเสี่ยงทันตสุขภาพในสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรในการปฏิบัติงานกับอะมัลกัมและวัสดุทดแทนอะมัลกัม พัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่

GAP analysis

1. ประชาชนยังขาดความรอบรู้ด้านการดูแลสุขภาพช่องปากและการใช้ผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ
2. ยังขาดฐานข้อมูลกลางของปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคและผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ

“ สำนักทันตสาธารณสุข

เป็นองค์กรหลักในงานทันตสาธารณสุขของประเทศ

เนนการทำงานแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

มุ่งสู่องค์กรคุณภาพ คุณธรรม และองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

เพื่อสุขภาพของปากที่ดีทุกช่วงวัยของชีวิต...”

